

นโยบายต่างประเทศและมุมมองของผู้นำจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลก CHINA-US FOREIGN POLICIES AND THE LEADERS' PERSPECTIVES TOWARDS GLOBAL COMMUNITY

¹สมนึก จันทร์โสดา, ²พระสิริชัย ธมฺมจาโร, ³พระสังวาน เขมปญโญ, ⁴ศราวุธ ขันธวิชัย

¹Somnook Chandsoda, ²Phra Sirichai Thammacharo

³Phra Sangwan Kemapanyo and ⁴Sarawut Khanthawichai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹somnook_ch@hotmail.com

Received December 25, 2021; Revised February 12, 2022; Accepted March 20, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษานโยบายต่างประเทศของจีนและสหรัฐ 3) เพื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลก 2) เพื่อศึกษามุมมองของผู้นำจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลกในอนาคต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) นโยบายต่างประเทศของจีนเน้นความมีอิสระในการดำเนินกิจการระหว่างประเทศ ต่อด้านการครอบงำหรือการครองความเป็นเจ้าและการแทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น ในขณะที่สหรัฐให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย 2) เมื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายต่างประเทศ พบว่า จีนได้เปลี่ยนจากนโยบายเชิงรับมาเป็นมาตรการเชิงรุก ให้ประชาคมโลกยอมรับนโยบายจีนเดียว ใช้นโยบายแข็งกร้าวตอบโต้รัฐอื่นเมื่อถูกกล่าวหา สำหรับสหรัฐ ถูกวิจารณ์ว่าให้การให้ความช่วยเหลือเป็นเครื่องมือสร้างอิทธิพลระหว่างประเทศ ความช่วยเหลือผ่านกองทุนที่เข้มงวด ไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ทำให้ประเทศยากจนมีความยากจนยิ่งขึ้นและถูก

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

² อาจารย์ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

³ อาจารย์ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

⁴ อาจารย์ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

ครอบงำโดยบริษัทข้ามชาติให้เปิดตลาดที่ไม่สามารถปกป้องเศรษฐกิจของตนเอง 3) มุมมองของผู้นำจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลกในอนาคต พบว่า ปัญหาท้าทายร่วมกันได้แก่ โรคระบาดโควิด 19 และสภาพภูมิอากาศที่คุกคาม ส่วนความแตกต่าง จีนมองการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจประเทศยากจนโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง นวัตกรรมเทคโนโลยีต้องเปิดเผยและไม่เลือกปฏิบัติและให้องค์การสหประชาชาติดูแลธรรมาภิบาลโลก ส่วนสหรัฐให้ความสำคัญต่อหลักสิทธิมนุษยชน คัดค้านการครอบงำอาณาเขตรวมทั้งเศรษฐกิจและเทคโนโลยี คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา แก้ปัญหาทุจริตโดยฟังเสียงของประชาชน ส่งเสริมเสรีภาพในการเดินเรือตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ลดการสะสมอาวุธนิวเคลียร์ต่อต้านการก่อการร้าย ให้ความสำคัญต่อองค์การสหประชาชาติและองค์กรระดับภูมิภาค

คำสำคัญ: นโยบายต่างประเทศ, มุมมองของผู้นำ, จีนและสหรัฐ, ประชาคมโลก

Abstract

The objectives of this article include: 1) to study the foreign policies of China and the United States; 2) to analyze the implementation of foreign policies of China and the United States towards the global community; 3) to study the leaders' perspectives of China and the United States towards the global community in the future. It is a qualitative research studying from documents and it is presented in descriptive analysis. The results of this study are as follows. 1) The foreign policy of China emphasizes on freedom of international affairs including opposition of any dominance or hegemony and freedom from interference of other states in internal affairs while the foreign policy of the United States focuses on human rights protection and democracy. 2) Regarding the analysis of foreign policies, China has changed from its receptive policy to be proactive or even aggressive one. The global community is expected to accept its "One China Policy". It has used aggressive responses when it is accused of any concerns. For the United States, it has been criticized that it uses its foreign assistance as a tool for creating its international influence. Its assistance through strict funding does not match the local problems and needs but makes the poor countries getting poorer. These countries have been also dominated by international corporations that the poor countries have to open their markets and are unable to protect their own economies. 3) Regarding the leaders' perspectives of China and the United States towards the global community in the future, there have been common challenging concerns including COVID 19 and threatening

climate change. The different perspectives are as follows. The leader of China views that economic problems of the poor countries should be solved through people-centered approach. Technology innovation should be open and not discriminated and the UN should take its role in world governance. The United States, on the other hand, focuses on: human rights principles; opposition in territory, economic and technology dominance; intellectual property protection; solution of corruption problem through listening to the voice of the people; freedom of navigation according to international treaties; minimization of nuclear weapons; and combating terrorism. The United Nations and regional organizations are prioritized as the main mechanisms in solving global concerns.

Keywords: Foreign Policy, Leaders' Perspectives, China and USA,, Global Community

บทนำ

สังคมมนุษย์ทุกระดับตั้งแต่ ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และระดับภูมิภาคของโลก ต่างมีปฏิสัมพันธ์กัน และการปฏิสัมพันธ์นั้นมีทั้งลักษณะของจุดร่วมที่ก่อให้เกิดความร่วมมือและความต่างที่นำไปสู่ความขัดแย้งอันมีรากฐานมาจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ความเชื่อ (beliefs) อุดมการณ์ (ideology) พันธมิตร (alliances) การมีศัตรูร่วมกัน (common enemy) ผลประโยชน์ (interest) การได้รับการยอมรับ (recognition) รวมถึงการครองความเป็นหนึ่งเดียวหรือเรียกว่าการครองความเป็นเจ้า (Hegemony)

จีนและสหรัฐมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่แตกต่างกัน จีนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบจักรพรรดิมาเป็นสาธารณรัฐและท้ายที่สุดเป็นการปกครองโดยระบบพรรคคอมมิวนิสต์ที่ได้มาจากการปฏิวัติโดยชาวนาเป็นแกนนำร่วมกับกองทัพปลดแอกประชาชน (People's Liberation Army) โดยการนำของอดีตประธานพรรค เหมา เจ๋อตุง (Mao Zedong) เปลี่ยนชื่อประเทศจากสาธารณรัฐจีน (the Republic of China) เป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน (the People's Republic of China) ที่ปกครองโดยระบบพรรคคอมมิวนิสต์ (the Editors of Encyclopaedia Britannica, People's Liberation Army) ส่วนสหรัฐอดีตเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษและได้ประกาศอิสรภาพโดยให้ความสำคัญของการรวมตัวกันเป็นสหภาพ (union) สร้างความยุติธรรม (justice) ให้หลักประกันสันติภาพสงบสุข (tranquility) สวัสดิภาพ (welfare) และรักษาพรแห่งเสรีภาพ (the Blessings of Liberty) (United States Courts, The U.S. Constitution: Preamble) จากพื้นฐานประวัติศาสตร์ ค่านิยม และความเชื่อที่แตกต่างกัน นโยบายต่างประเทศของจีนและสหรัฐจึงมีทั้งจุดร่วมและ

ความแตกต่างที่ส่งผลต่อประชาคมโลก ผู้เขียนจึงได้เขียนบทความนี้ด้วยวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษานโยบายต่างประเทศของจีนและสหรัฐ 2) เพื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลก 3) เพื่อศึกษามุมมองของผู้นำจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลกในอนาคต

นโยบายต่างประเทศของจีนและสหรัฐ

นโยบายต่างประเทศ เป็นแนวทางในการปฏิสัมพันธ์ (interacts) ระหว่างรัฐ ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests) ผลประโยชน์แห่งชาติ จึงเป็นเป้าหมายและความปรารถนาพื้นฐานของรัฐทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การทหาร หรือ วัฒนธรรม ในอดีตนโยบายต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทหาร แต่ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalized world) นโยบายต่างประเทศได้ขยายไปสู่ประเด็นอื่น เช่น การค้า การเงิน สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรพลังงาน สุขภาพอนามัย โรคระบาด ความมั่นคง การก่อการร้าย คุกคามการค้า ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น (The Editors of Encyclopaedia Britannica, Foreign Policy, 2021)

1. นโยบายต่างประเทศของจีน

จีนให้ความสำคัญต่อการปกป้องอธิปไตยของประเทศและอธิปไตยแห่งรัฐ สร้างสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศที่เอื้อต่อการปฏิรูปที่เป็นไปด้วยความเปิดเผยและทันสมัย ดำรงไว้ซึ่งสันติภาพโลกและส่งเสริมการพัฒนาาร่วมกัน โดยตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานดังต่อไปนี้ (1) ดำรงไว้ซึ่งเอกราช (independence) ดำเนินกิจการระหว่างประเทศตามหลักคุณธรรม และไม่ยินยอมต่อแรงกดดันของมหาอำนาจหรือยินยอมเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับมหาอำนาจหรือกลุ่มอำนาจใด (2) ดำรงไว้ซึ่งสันติภาพโลก (world peace) จะไม่ร่วมแข่งขันทางอาวุธ หรือขยายอำนาจทางการทหาร จะต่อต้านความไม่ชอบธรรม ได้แก่ การครอบครองเป็นเจ้า การรุกรานหรือขยายอิทธิพล การละเมิดอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน การแทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่นไม่ว่าจะด้วยข้ออ้างเกี่ยวกับเผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือสิทธิมนุษยชน (3) ความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เป็นมิตร (Friendly relations and cooperation) โดยหลักการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติที่ไม่แทรกแซงระบบทางสังคมหรืออุดมการณ์ของรัฐอื่น (4) เป็นเพื่อนบ้านที่ดีและมีความสัมพันธ์ฉันท์มิตร (Good-neighborly and friendly relations) ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้วยข้อตกลงที่ยุติธรรมและมีเหตุผล จัดการข้อพิพาทด้านอาณาเขตโดยการเจรจาและปรึกษาหารือ (5) ร่วมมือเกื้อกูลกันกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งในภาคเศรษฐกิจ การค้า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อที่จะรักษาสันติประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา (6) นโยบายเปิด (opening policy) บนหลักความร่วมมือที่เสมอภาคและส่งเสริมการพัฒนาาร่วมกัน (7) มุ่งสู่ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน

(common prosperity) (Embassy of China in USA, Main Characteristics of China's Foreign Policy)

2. นโยบายต่างประเทศของสหรัฐ

จากประชาคมโลกกว่า 190 ประเทศ สหรัฐฯ มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับ 180 ประเทศและมีความสัมพันธ์กับองค์การระหว่างประเทศ (International organizations) หลายสถาบัน ความเจริญก้าวหน้าทางด้านการสื่อสาร การเดินทาง การค้าและเทคโนโลยี ทำให้โลกมีการเชื่อมโยงซึ่งกันและกันมากขึ้น (Interconnected) ทำให้ปฏิสัมพันธ์ (interactions) ทั้งในระดับระหว่างรัฐและระหว่างพลเมืองของรัฐต่างๆ มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นสำหรับสหรัฐ กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ มีเป้าหมายนโยบายการต่างประเทศ 4 เป้าหมายหลัก ได้แก่ (1) การปกป้องสหรัฐ และชาวอเมริกัน (2) ส่งเสริมความก้าวหน้าด้านประชาธิปไตย (democracy) สิทธิมนุษยชน (human rights) และผลประโยชน์ร่วมกันของโลก (Global interests) (3) ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประเทศต่อค่านิยมและนโยบายของชาวอเมริกัน (4) สนับสนุนการทูตสหรัฐฯ (U.S. diplomats) เจ้าหน้าที่ของรัฐ (government officials) และบุคลากรอื่น ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้เป้าหมายดังกล่าวข้างต้นเป็นจริง กล่าวอีกนัยหนึ่ง วัตถุประสงค์หลักของนโยบายการต่างประเทศของสหรัฐฯ คือการปกป้องสหรัฐฯ พลเมืองของสหรัฐฯ ตลอดทั้งพันธมิตร การสร้างหลักประกันของการเข้าถึงอย่างต่อเนื่องในด้านทรัพยากรและตลาดระหว่างประเทศ การรักษาไว้ซึ่งความสมดุลของอำนาจของโลก และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย (U.S. Department of State, Diplomacy in Action)

เห็นได้ว่า นโยบายต่างประเทศของจีนให้ความสำคัญกับเอกราชหรือความมีอิสระในการดำเนินกิจการระหว่างประเทศโดยไม่ยินยอมต่อแรงกดดันของมหาอำนาจ ต่อต้านการครอบความเป็นเจ้าและการแทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่นในด้านเผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือสิทธิมนุษยชน ตลอดทั้งไม่แทรกแซงระบบทางสังคมหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของรัฐอื่น ในขณะที่สหรัฐ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความก้าวหน้าในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย ความแตกต่างด้านนโยบายของจีนและสหรัฐดังกล่าวได้นำไปสู่การดำเนินนโยบายที่ส่งผลต่อประชาคมโลกที่แตกต่างกัน

วิเคราะห์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนต่อประชาคมโลก

จีนได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุกและแข็งกร้าว ในหลายกรณีเช่น วิจารณ์ออสเตรเลียอย่างรุนแรงในกรณีที่ออสเตรเลียตั้งคำถามเรื่องภายในของจีนเกี่ยวกับการจัดการโรคระบาดไวรัสโควิด 19 การยืนยันการอ้างสิทธิ์ของจีนในพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ ทะเลจีน การยกระดับการลาดตระเวนรอบๆ หมู่เกาะเซนคาคุ/เตียวหยู (Senkaku/Diaoyu) ที่อยู่ภายใต้

การควบคุมของญี่ปุ่น การปะทะกับอินเดียกรณีเทือกเขาหิมาลัย (the Himalayas) และการส่งเครื่องบินรบข้ามเส้นมณฑลไต้หวัน (Taiwan Strait) ระหว่างจีนและไต้หวัน ซึ่งจีนเชื่อว่าประเทศอื่นต้องเคารพในนโยบายจีนเดียว (One China) ที่มีไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของจีน กรณีที่จีนปกป้องผู้บริหารการเงินของบริษัทหัวเหว่ย (Huawei) และตอบโต้โดยการกล่าวหาของแคนาดาว่าสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมหาอำนาจสหรัฐ จีนตอบโต้โดยกล่าวหาชาวแคนาดาสองคนในจีนในข้อหาจารกรรม ตลอดทั้งยังได้เตือนอังกฤษที่มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสหรัฐว่าจะต้องรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นในการกีดกันบริษัทดังกล่าวจากเครือข่าย 5G และที่สำคัญที่สุดคือ จีนได้ปราบปรามและจับกุมนักเคลื่อนไหวประชาธิปไตยในเกาะฮ่องกงโดยการออกกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Law) มาบังคับใช้ในฮ่องกง ตลอดทั้งการจัดตั้งศูนย์พัฒนาชนเผ่าอุยกูร์ที่เป็นชาวมุสลิมที่สหรัฐถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่จีนได้ตอบโต้สหรัฐว่าไม่ควรแทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่นในด้านเผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม มีข้อโต้แย้งต่อนโยบายแข็งกร้าวของจีนว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงรากฐานนโยบายภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ซึ่งมีความแตกต่าง จากนโยบายของอดีตผู้นำเติ้ง เสี่ยวผิง (Deng Xiaoping) และภาชีตจินเดิมที่ว่า “ซ่อนความแข็งแกร่งไว้ รอเวลามาถึง” (hide your strength, bide your time) การเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของจีนสู่ความแข็งแกร่งอย่างเปิดเผยดังกล่าวมีความชัดเจนขึ้นเมื่อ นายสี จิ้นผิง ได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี ค.ศ. 2012 และได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในจีน แม้ว่าจีนจะเป็นประเทศที่ห่างไกลจากการเป็นสังคมเปิดและห่างไกลจากความเป็นเสรีประชาธิปไตย แต่จีนก็ไม่ใช่ประเทศที่อยู่ในกล่องดำ (a black box) นอกจากนี้ ขณะที่เป็นเรื่องยากหรือเป็นไปได้เลยที่จะรู้ว่าประธานาธิบดีสีและผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ตัดสินใจอย่างไร แต่ก็มีแรงกดดันจากหลายด้านที่ทำให้จีนจำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่ชัดเจนให้ประชาคมโลกเข้าใจ ดังที่เห็นได้ชัดในกรณีการระบาดของไวรัสโควิด 19 ซึ่งประธานาธิบดีสีเห็นว่า “เป็นการทดสอบระบบและความสามารถในการปกครองของจีนครั้งใหญ่” และถือว่าเป็นสิ่งท้าทายพรรคคอมมิวนิสต์จีนอีกครั้งหนึ่งหลังจากกรณีการปราบปรามการประท้วงของนักศึกษาที่จัตุรัสเทียนอันเหมินในปี ค.ศ. 1989 มาตรการจำกัดการเดินทางของประชาชน (lockdown) จากสาเหตุของไวรัสโควิด 19 ได้ทำให้เศรษฐกิจจีนถดถอยเป็นครั้งแรกหลังจากที่เติบโตอย่างต่อเนื่องมากกว่า 40 ปีที่ส่งผลให้เกิดสงครามการค้ากับสหรัฐ (trade war) แม้ว่าเศรษฐกิจจีนจะเริ่มฟื้นตัวขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ยังคงเติบโตได้เพียงร้อยละ 1 ซึ่งยังคงดีกว่าเศรษฐกิจในประเทศอื่น แต่ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนยังคงมีข้อกังวลในเรื่องความชอบธรรมในการปกครองเพราะว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับเสถียรภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน การรักษาเสถียรภาพดังกล่าวยังคงเป็นความสำคัญสูงสุดอย่างต่อเนื่องสำหรับพรรคคอมมิวนิสต์ และมีรายงานว่ารัฐบาลจีนได้ใช้งบประมาณในการ

รักษาเสถียรภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมตำรวจ ความมั่นคงภายใน และศูนย์ฝึกอบรม อยู่ภายในมณฑลซินเจียง มากกว่าการใช้งบประมาณด้านการป้องกันประเทศ ที่ชัดเจนที่สุด การดำรงตำแหน่งของสี จิ้นผิง เป็นการขับเคลื่อนการรวมพลังอำนาจโดยการกีดกันคู่แข่งที่มีศักยภาพและส่งเสริมผู้ที่เห็นด้วยกับผู้นำจีนในปัจจุบัน (Eliot, Pence, To Understand China's Aggressive Policy, 2020)

วิเคราะห์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐต่อประชาคมโลก

จากการที่สหรัฐมีนโยบายต่างประเทศที่ส่งเสริมความก้าวหน้าด้านประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน นโยบายต่างประเทศของสหรัฐในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ (the donors) จึงเริ่มจากเงื่อนไขดังกล่าว อย่างไรก็ตามจากมุมมองของกลุ่มประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือ (recipients) บางกลุ่มได้มองการให้ความช่วยเหลือด้วยความหวาดระแวงว่าไม่มีอะไรมากไปกว่าการใช้ความช่วยเหลือนั้นเป็นเครื่องมือสร้างอิทธิพลของประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ ตัวอย่างเช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ที่มีกลุ่ม G8 เป็นแกนนำสำคัญโดยเฉพาะสหรัฐ นักวิจารณ์กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้กล่าวหาว่าการให้แต่ละประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือ (ตัวอย่างกรณีนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีของประเทศไทยที่ไปกู้ยืมหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 2540) จำเป็นต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจตามที่กองทุนกำหนดซึ่งเป็นการสร้างความยุ่งยากและเข้มงวดมากเกินไป ในทางการเมืองและการบริหารของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือ และในบางประเทศหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมจากกองทุนยังก่อให้เกิดความยากจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะเงินทุนที่นำจะถูกนำไปลงทุนได้กลับถูกนำไปใช้ในการชำระหนี้ ขณะเดียวกันธนาคารโลก (the World Bank) ที่ถูกนักวิจารณ์ในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1970-1980 ว่าไม่ได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาและความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นในแต่ละประเทศ แต่ธนาคารโลกกลับอนุมัติให้การสนับสนุนโครงการที่เป็นผลร้ายมากกว่าผลดี ขณะเดียวกันธนาคารโลกกลับไม่สนใจต่อคำวิจารณ์ ฝ่ายที่คัดค้านกับแผนงานให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศได้กล่าวหาว่าการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศได้ถูกครอบงำโดยผลประโยชน์ของบริษัทข้ามชาติที่บริษัทแม่เป็นของประเทศมหาอำนาจ และส่งผลให้เกิดภาระหนี้สินที่ไม่สมเหตุสมผลกับประเทศกำลังพัฒนา และยังบีบบังคับให้ประเทศเหล่านี้หลีกเลี่ยงการใช้ยุทธศาสตร์ที่อาจปกป้องเศรษฐกิจของตนเองมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากระบบตลาดแบบเปิด นอกจากนี้ยังมีนักวิจารณ์การให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของสหรัฐ ว่าสหรัฐให้ความสำคัญต่อการพิจารณาประเด็นเฉพาะหน้าทางการเมือง มากกว่าที่จะพิจารณาประเด็นด้านการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ยกตัวอย่างเช่น การขยายและเพิ่มการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่เป็นพันธมิตรกับสหรัฐในการต่อต้านการก่อการร้ายหลังจากที่สหรัฐฯ ถูกโจมตีเมื่อวันที่ 11

กันยายน ค.ศ. 2001 โดยไม่คำนึงว่าประเทศเหล่านั้นจะมุ่งมั่นต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนหรือไม่ก็ตาม ขณะเดียวกัน กลุ่มคนบางกลุ่มในประเทศผู้บริจาคยังได้วิจารณ์การให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของสหรัฐว่าไม่มีประสิทธิผลและสูญเปล่า ตัวอย่างเช่น การสำรวจความคิดเห็นของสาธารณชนในสหรัฐ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มองว่าประเทศผู้บริจาคไม่สมควรจะได้รับความช่วยเหลือเพราะไม่ได้ใช้งบประมาณจากความช่วยเหลือนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อวิจารณ์ดังกล่าวยังมีน้ำหนักขึ้นเมื่อผลของแผนงานความช่วยเหลือต่างประเทศไม่เป็นไปตามที่คาดหวังโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศแอฟริกาส่วนที่อยู่ใต้ทะเลทรายสะฮารา แม้ว่าจะมีการเบิกจ่ายงบประมาณความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือเหล่านั้นยังคงตกอยู่ในสภาพยากลำบาก ทั้งทางด้านความยากจน การทุจริต และสงครามกลางเมือง อีกกรณีหนึ่งคือความพยายามของสหรัฐ ที่จะเข้าไปปรับปรุงฟื้นฟูประเทศอิรัก (Iraq) และอัฟกานิสถาน (Afghanistan) ตลอดทั้งกรณีการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการตัดทอนการผลิตและค้ายาเสพติด และการต่อสู้กับการติดเชื่อเฮโรอีน ตลอดทั้งการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ โดยการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวได้ถดถอยลงในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1990 และต่อมาได้กลับมาเพิ่มขึ้นในระยะต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 (Williams, Victoria, Foreign Aid Criticism)

การดำเนินนโยบายของจีนและสหรัฐต่อประชาคมโลกในระยะที่ผ่านมา เห็นได้ว่าจีนได้เปลี่ยนจากนโยบายเชิงรับที่ซ่อนความแข็งแกร่งไว้รอโอกาส มาเป็นมาตรการเชิงรุก โดยจีนต้องการให้ประชาคมโลกยอมรับนโยบายจีนเดียว โดยไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของจีน นอกจากนี้ จีนยังใช้นโยบายแข็งกร้าวในการตอบโต้รัฐอื่น เช่น กรณีการกล่าวหาของออสเตรเลียต่อการจัดการโรคระบาดไวรัสโควิด 19 กรณีผู้บริหารการเงินของบริษัทเทคโนโลยีคมนาคมหัวเหว่ยของจีนถูกจับดำเนินคดีในแคนาดา การกล่าวหากรณีจับกุมนักเคลื่อนไหวประชาธิปไตยและการออกกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติเพื่อบังคับใช้ในฮ่องกง ตลอดทั้งกรณีการตั้งศูนย์ฝึกองบรมยุทธ์ชาวมุสลิมในมณฑลซินเจียง ว่าเป็นการแทรกแซงกิจการภายในของจีน สำหรับสหรัฐ ถูกประชาคมโลกวิจารณ์ว่าใช้นโยบายการให้ความช่วยเหลือเป็นเครื่องมือในการสร้างอิทธิพลในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือของสหรัฐผ่านกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่มีนโยบายเข้มงวด ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น ทำให้ประเทศยากจนตกอยู่ในภาวะความยากจนยิ่งขึ้น เกิดการทุจริตและได้ประโยชน์เฉพาะผู้นำของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือ นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศได้ถูกรอบงำโดยผลประโยชน์ของบริษัทข้ามชาติที่บริษัทแม่ในสหรัฐ ประเทศยากจนเหล่านี้ ถูกบังคับให้เปิดตลาดและไม่สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่ปกป้องเศรษฐกิจของตนเอง ผลกระทบต่อประชาคมโลกดังกล่าวได้ส่งผลต่อการปรับมุมมองของผู้นำจีนและสหรัฐในเวทีสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ

มุมมองของผู้นำจีนต่อประชาคมโลกในอนาคต

ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 2021 ผู้นำจีน ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง (Xi Jinping) ได้แถลงนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศของจีน สรุปได้ ดังนี้

ประการที่ 1 การแก้ไขปัญหาโรคระบาดโควิด 19 ในรูปพหุภาคีร่วมกับองค์การสหประชาชาติใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการควบคุมโรค ให้มีการกระจายวัคซีนทั่วโลกอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน จะต้องไม่ใช้กลยุทธ์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

ประการที่ 2 การฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม มีความเจริญเติบโตอย่างสมดุล ร่วมมือประสานครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ริเริ่มการพัฒนาในระดับโลก (a Global Development Initiative: GDI) ประกอบด้วย

(1) ประสานนโยบายระหว่างประเทศที่เป็นผู้นำทางเศรษฐกิจให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน เกิดความเสมอภาค ร่วมมือพัฒนาแบบพหุภาคี มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

(2) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ค้ำครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนโดยการพัฒนาที่เป็นไปเพื่อประชาชนและโดยประชาชน และมีการแบ่งปันผลการพัฒนาด้วยความเป็นธรรม

(3) ใส่ใจในความต้องการจำเป็นที่สำคัญของประเทศกำลังพัฒนา อาจใช้วิธีการระงับหนี้ ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาที่กำลังเผชิญปัญหาความยากลำบากเป็นพิเศษ

(4) มีการพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ประชาคมโลกจะต้องร่วมกันสร้างความควบคุมและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอย่างเปิดเผยและเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

(5) มีความสอดคล้องระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมโลก ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เร่งรัดเศรษฐกิจธรรมชาติและก่อให้เกิดคาร์บอนต่ำ สนับสนุนการพัฒนาพลังงานสีเขียวและจะไม่สร้างโครงการพลังงานถ่านหินในต่างประเทศ

(6) พัฒนาความร่วมมือลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาความยากจน ความมั่นคงด้านอาหารและสุขภาพอนามัยโดยเฉพาะการจัดการโรคระบาด

ประการที่ 3 ส่งเสริมการเคารพซึ่งกันและกัน ให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ ส่งเสริมอารยธรรมหลากหลายวิถี คำนึงถึงสิทธิของประชาชนที่จะเลือกวิถีที่มีความสุขของตนเอง การแทรกแซงทางการเมืองการทหารจากภายนอกและที่เรียกว่าการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างใดหากแต่เป็นอันตรายมากกว่า ร่วมกันปฏิเสธการปฏิบัติเพื่อหวังประโยชน์เฉพาะกลุ่มหรือเป็นทฤษฎีเกมที่ฝ่ายหนึ่งได้แต่อีกฝ่ายหนึ่งเสีย เคารพซึ่งกันและกัน ไม่บุกรุกหรือรังแกผู้อื่น ไม่แสวงหาการครอบความเป็นเจ้า

ประการที่ 4 ร่วมกันดูแลธรรมาภิบาลโลก มุ่งองค์การสหประชาชาติเป็นแกนหลัก อยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศเพียงชุดเดียวที่ใช้ดูแลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตาม

เจตนาธรรมและหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ (Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, Speech of Xi Jinping in the UN General Assembly, 21 September 2021)

มุมมองของผู้นำสหรัฐต่อประชาคมโลกในอนาคต

ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 2021 ผู้นำสหรัฐ ประธานาธิบดี โจ ไบเดน (Joe Biden) ได้แถลงนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศของสหรัฐ สรุปได้ ดังนี้

1) มุมมองต่อปัญหาท้าทายประชาคมโลก

(1) โรคระบาดไวรัสโควิด 19 ประชาคมโลกควรจัดตั้งคณะกรรมการรักษาคูกคามอนามัยโลก ที่มีเครื่องมือจำเป็นในการติดตามและวินิจฉัยการระบาดใหม่ของโรค

(2) สภาพภูมิอากาศที่คุกคาม ควรร่วมมือกันดำเนินการตามเป้าหมายที่เป็นไปได้ในการจำกัดภาวะโลกร้อน รื้อฟื้นข้อตกลงปารีสด้านภูมิอากาศ (the Paris Climate Agreement) ไม่ให้มีการคายก๊าซคาร์บอน ลดภาวะก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจพลังงานสะอาด รวมถึงการปกป้องดูแลสิ่งแวดล้อม

(3) คัดค้านการเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน เสริมสร้างความเข้มแข็งต่อหลักการสำคัญของระบบระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกฎบัตรสหประชาชาติ (the U.N. Charter) และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the Universal Declaration of Human Rights) คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (the U.N. Human Rights Council) การฟื้นฟูและปกป้องความเป็นประชาธิปไตยโดยยึดหลักการรัฐบาลโดยประชาชนและรัฐบาลเพื่อประชาชน สนับสนุนส่งเสริมสิทธิสตรีและเด็กหญิงให้ได้ใช้ศักยภาพความสามารถเต็มที่ มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ปลอดจากการใช้ความรุนแรงและการถูกข่มขู่คุกคาม ประณามการกดขี่ชนกลุ่มน้อยทั้งทางด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา รวมถึงปกป้องสิทธิของกลุ่มหลากหลายทางเพศ

(4) การจัดการพลวัตอำนาจโลก คัดค้านมหาอำนาจที่จะเข้าไปครอบงำรัฐที่อ่อนแอกว่า ไม่ว่าจะเป็นรูปของการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตโดยใช้กำลัง การบีบบังคับทางเศรษฐกิจ การเอารัดเอาเปรียบทางเทคโนโลยีหรือการบิดเบือนข้อมูล สร้างกฎเกณฑ์ใหม่ของการค้าโลกและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยไม่ให้มีฝ่ายใดได้หรือฝ่ายเสียแต่เพียงฝ่ายเดียว ทุกประเทศมีสิทธิและโอกาสที่จะแข่งขันด้วยความเป็นธรรม การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญารวมถึงระบบคอมพิวเตอร์ อีเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ โดยประโยชน์ที่ได้จากโลกาภิวัตน์จะต้องถูกแบ่งปันอย่างกว้างขวางในทุกสังคม การต่อต้านการคุกคามของการก่อการร้ายโดยการกำจัดเครือข่ายการก่อการร้ายและการโฆษณาชวนเชื่อ

ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือหรือเข้าร่วมการก่อการร้าย การใช้เทคโนโลยีสร้างพลังความก้าวหน้าควบคู่กับการให้เสรีภาพแก่ประชาชน ไม่บีบคั้นกดขี่ประชาชนให้ด้อยค่าลง สร้างหลักประกันด้านสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมกฎเกณฑ์และปทัสถานด้านเสรีภาพในการเดินเรือโดยยึดกฎหมายและสนธิสัญญาระหว่างประเทศ การแก้ปัญหาการสะสมอาวุธนิวเคลียร์ โดยการทำงานร่วมกันของคณะมนตรีความมั่นคงถาวรแห่งสหประชาชาติ และใช้วิธีการทางการทูตฟื้นฟูความตกลงระหว่างประเทศต่อโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี แก้ปัญหาการทุจริตที่ส่งผลอย่างรุนแรงต่อความไม่เท่าเทียมกันและไม่สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชน ควรร่วมกันมุ่งมั่นที่จะใช้เวทีสากลสนับสนุนการแก้ปัญหาการทุจริตโดยฟังเสียงของประชาชนและเป็นหุ้นส่วนกับประชาชน

2) มุมมองต่อองค์กรระดับโลก

ใช้เวทีประชุมนานาชาติโดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติ (the United Nations) และเพิ่มวิธีการทางการทูต (diplomacy) ในการเจรจาทางการเมืองโดยไม่ใช้ความรุนแรง วิธีการทางการทูตจะเป็นเครื่องมือลำดับแรกที่จะจัดการความตึงเครียดทั่วโลก แสวงหาสันติภาพและความมั่นคง ให้กับประชาชนในทุกภูมิภาคโดยเฉพาะในตะวันออกกลาง นอกจากนี้การแก้ปัญหาแบบทวิภาคี ยังคงจำเป็นเช่นกรณีอิสราเอลและรัฐปาเลสไตน์

3) มุมมองต่อองค์กรระดับภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค

ยืนยันความเป็นพันธมิตรของสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO) โดยกำหนดกรอบแนวคิดยุทธศาสตร์ใหม่ที่จะช่วยให้พันธมิตรจัดการกับการคุกคามที่ไม่หยุดนิ่งทั้งในปัจจุบันและในอนาคต รื้อฟื้นความสัมพันธ์กับสหภาพยุโรปพันธมิตรดั้งเดิมของนาโต ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่โลกกำลังเผชิญในปัจจุบัน ยกกระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มควอด (Quad partnership) ประกอบด้วย ออสเตรเลีย อินเดีย ญี่ปุ่น และสหรัฐ เพื่อเผชิญกับปัญหาท้าทายทั้งในด้านความมั่นคง สุขภาพ สภาพภูมิอากาศ และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ ตลอดจนกระชับความสัมพันธ์กับสถาบันระดับภูมิภาค นับตั้งแต่อาเซียน (ASEAN) สหภาพแอฟริกา (the African Union) และองค์การรัฐอเมริกัน (the Organization of American States) โดยเน้นความสำคัญต่อความต้องการจำเป็นเร่งด่วนทั้งในด้านสุขภาพและด้านเศรษฐกิจ

4) มุมมองต่อประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศกำลังพัฒนามีความจำเป็นจะต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แต่โครงสร้างพื้นฐานที่สร้างขึ้นกลับมีคุณภาพต่ำที่เกิดจากการทุจริต พร้อมกับการทำลายสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในหลายรัฐในระยะยาว หากมีวิธีการทำงานที่ถูกต้องโดยคำนึงถึงความโปร่งใส การลงทุนที่ยั่งยืนและสนองความต้องการของประเทศและประชาชน ตลอดจนให้ผู้ใช้งานท้องถิ่นมีมาตรฐานสูงทั้งทางด้านแรงงานและสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานจึงจะสามารถเป็นฐานที่แข็งแกร่งช่วยให้สังคมในประเทศที่มีรายได้ระดับต่ำและปานกลางให้

เจริญเติบโตและมีความมั่นคง โดยสหรัฐพร้อมกับกลุ่มหุ้นส่วน G7 จะมุ่งร่วมระดมทรัพยากรในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (White House, Remarks of Joe Biden in the UN General Assembly, 21 September 2021)

มุมมองที่สอดคล้องกันระหว่างผู้นำจีนและสหรัฐมีจุดร่วมที่ปัญหาท้าทายประชาคมโลก โดยเฉพาะโรคระบาดโควิด 19 และสภาพภูมิอากาศที่คุกคาม จำเป็นต้องแก้ไขโดยหลักวิทยาศาสตร์ด้วยความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน มีการพัฒนาที่ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมโลก ส่วนในประเด็นความแตกต่าง จีนมองการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจต้องต่อเนื่อง ยั่งยืน เสมอภาค ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาที่เผชิญความยากลำบาก นวัตกรรมเทคโนโลยีต้องเปิดเผยและไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ในความหลากหลายทางอารยธรรม การแทรกแซงจากภายนอกเพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และให้องค์การสหประชาชาติเป็นหลักในการดูแลธรรมาภิบาลโลก ส่วนความเห็นต่างของสหรัฐ คือการให้ความสำคัญต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน ควรมีการจัดการพลวัตอำนาจโลก คัดค้านการครอบงำโดยเฉพาะทางอาณาเขต เศรษฐกิจและเทคโนโลยี เน้นการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การใช้เทคโนโลยีต้องควบคู่กับเสรีภาพของประชาชน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะต้องไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้หรือเสียเพียงฝ่ายเดียว การให้หลักประกันสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน แก้ปัญหาการทุจริตโดยฟังเสียงของประชาชน ส่งเสริมเสรีภาพในการเดินเรือตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ แก้ปัญหาการสะสมอาวุธนิวเคลียร์การต่อต้านการก่อการร้าย โดยให้ความสำคัญกับองค์การระดับโลกคือสหประชาชาติและองค์กรระดับภูมิภาค

บทสรุป

จีนและสหรัฐยังยึดค่านิยม อุดมการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่ได้มาจากการพัฒนาทางประวัติศาสตร์โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองที่ส่งผลต่อมุมมองของผู้นำของทั้งสองประเทศและสะท้อนออกมาในรูปของนโยบายต่างประเทศ โดยจุดร่วมของสหรัฐและจีนต่างต้องการให้เกิดการพัฒนาประชาคมโลก หากแต่มีมุมมองที่ต่างกัน โดยเฉพาะนโยบายต่างประเทศของจีนให้ความสำคัญกับความมีอิสระในการดำเนินกิจการระหว่างประเทศ ไม่ยินยอมต่อแรงกดดันของมหาอำนาจ ต่อต้านการครอบงำเป็นเจ้าและการแทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่นในด้านเผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือสิทธิมนุษยชน ตลอดจนไม่แทรกแซงระบบทางสังคมหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของรัฐอื่น ในขณะที่สหรัฐ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่มนุษยชาติในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย ความแตกต่างด้านนโยบายของจีนและสหรัฐดังกล่าวได้นำไปสู่การดำเนินนโยบายที่ส่งผลต่อประชาคมโลกที่ต่างกัน จีนได้เปลี่ยน

นโยบายเชิงรับมาเป็นมาตรการเชิงรุก ให้ประชาคมโลกยอมรับในนโยบายจีนเดียว ใช้ นโยบายแข็งกร้าวในการตอบโต้รัฐอื่นที่จีนมองว่าเป็นการแทรกแซงกิจการภายในของจีน สำหรับสหรัฐ ถูกมองว่าใช้ความช่วยเหลือเป็นเครื่องมือสร้างอิทธิพลในประชาคมโลก การ แก้ปัญหาผ่านกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่เข้มงวดทำให้ประเทศยากจนมีความความ ยากจนยิ่งขึ้น การให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศยังถูกรบงำโดยบริษัทข้ามชาติทำให้ ประเทศยากจนจำเป็นต้องเปิดตลาดโดยไม่สามารถปกป้องเศรษฐกิจของตนได้ ผลกระทบต่อ ประชาคมโลกดังกล่าวได้ส่งผลต่อการปรับมุมมองของผู้นำจีนและสหรัฐในอนาคตที่ยังคงมีจุด ร่วมและความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

Eliot, Pence, *To Understand China's Aggressive Policy*,

<https://www.cfr.org/blog/understand-chinas-aggressive-foreign-policy-look-its-domestic-politics> (Retrieved on October 12, 2021)

Embassy of China in USA, *Main Characteristics of China's Foreign Policy*,

<http://www.china-embassy.org/eng/zmgx/zgwjzc/t35077.htm>

Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, *Speech of*

President Xi Jinping in the UN General Assembly, 21 September 2021,

https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1909172.shtml
(Retrieved on December 24, 2021)

The Editors of Encyclopaedia Britannica, *Foreign Policy*,

<https://www.britannica.com/topic/foreign-policy> (Retrieved on
December 24, 2021)

The Editors of Encyclopaedia Britannica, *People's Liberation Army*,

<https://www.britannica.com/topic/Peoples-Liberation-Army-Chinese-army>,
(Retrieved on December 24, 2021)

United States Courts, *The U.S. Constitution: Preamble*,

<https://www.uscourts.gov/about-federal-courts/educational-resources/about-educational-outreach/activity-resources/us> (Retrieved
on December 24, 2021)

U.S. Department of State, *Diplomacy in Action*, <https://2009-2017.state.gov/r/pa/ei/rls/dos/107330.htm> (Retrieved on December 24, 2021)

White House, *Remarks of President Joe Biden in the UN General Assembly*, 21 September 2021, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/21/remarks-by-president-biden-before-the-76th-session-of-the-united-nations-general-assembly/> (Retrieved on December 24, 2021)

Williams, Victoria, *Foreign Aid Criticism*, <https://www.britannica.com/topic/foreign-aid/Criticism> (Retrieved on October 12, 2021)